

Structurele indicatoren voor scholen voor de ontwikkeling van inclusieve systemen op en rond scholen

Indicator	Omschrijving
1. BEVORDEREN VAN SYSTEEMINTEGRATIE VAN BELEID EN PRAKTIJK VOOR INCLUSIEVE SYSTEMEN OP EN ROND SCHOLEN	
1.1. Instellen van nationale coördinatiestructuren voor inclusieve systemen op en rond scholen en lokale structuren voor interscolaire samenwerking	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een lokale interscolaire samenwerkingscommissie voor inclusieve systemen op en rond scholen (bv. gericht op voortijdig schoolverlaten, voorkomen van pesten, inspraak van ouders en kinderen, behoeften van migranten) aanwezig JA/NEE • Er is duidelijkheid over de vraag of de uitzendende dan wel de ontvangende school verantwoordelijk is voor een doorstromingsplan voor individuele leerlingen/studenten met grotere behoeften JA/NEE
1.2. Bestrijden van sociaal-economische segregatie in scholen: Er moet een publicatie over interscolaire samenwerking ontwikkeld worden op nationaal en regionaal niveau	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een lokale interscolaire samenwerkingscommissie voor gelijke toelating van leerlingen/studenten aanwezig JA/NEE • Transparante toelatings- en inschrijvingscriteria op uw school om te voorkomen dat leerlingen/studenten worden uitgesloten vanwege hun sociaal-economische of etnische achtergrond JA/NEE
1.3. Ontwikkelen van systemen voor vroegtijdige preventie en interventie en voor het verzamelen van gegevens	<ul style="list-style-type: none"> • Een multidisciplinair team op en rond school maakt gebruik van een systeem voor vroegtijdige waarschuwing, preventie en interventie met bijzondere aandacht voor de doorstroming van leerlingen/studenten met grotere behoeften JA/NEE • Er zijn duidelijke protocollen aanwezig voor gegevensbescherming en het delen van gegevens (bv. procedures voor toestemming door ouders en leerlingen/studenten) voor systemen voor vroegtijdige waarschuwing, preventie en interventie voor uw school
2. MACROSTRUCTURELE PUNTEN VOOR INCLUSIEVE SYSTEMEN OP EN ROND SCHOLEN	
2.1. Beperken van vroege selectie en uitstellen van het schoolkeuzemoment	<ul style="list-style-type: none"> • Strategische betrokkenheid op uw school om een einde te maken aan onderwijsselectie (d.w.z. leerlingen/studenten binnen een school in verschillende klassen plaatsen op basis van leerprestaties) voor het lager secundair onderwijs JA/NEE • Er wordt op uw school een individueel plan voor geïntegreerd onderwijs en welzijn (waaronder fysiologisch, psychisch en sociaal welzijn) ontwikkeld specifiek voor leerlingen/studenten met grotere behoeften JA/NEE
2.2. Vermijden van zittenblijven	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn geïndividualiseerde hulpmiddelen voor ondersteuning bij het leren op uw school beschikbaar als alternatief voor zittenblijven JA/NEE • Er zijn gegevens over zittenblijven beschikbaar op schoolniveau JA/NEE
2.3. Naleven op scholen van EU-wetgeving inzake etnische segregatie	<ul style="list-style-type: none"> • Op uw school zijn met het oog op transparantie ngo's die minderheden vertegenwoordigen officieel vertegenwoordigd in commissies die zich bezighouden met de coördinatie van inclusieve systemen op en rond scholen JA/NEE
2.4. Ontwikkelen van alternatieven voor schorsing en verwijdering	<ul style="list-style-type: none"> • Op uw school zijn alternatieven voor schorsing/verwijdering aanwezig JA/NEE • Op uw school zijn alternatieven voor schorsing/verwijdering beschikbaar via een multidisciplinaire teamaanpak voor het aanpakken van ingewikkelde behoeften JA/NEE
2.5. Vergroten van de flexibiliteit en doorstrommogelijkheden van onderwijstrajecten als onderdeel van interscolaire	<ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen/studenten hebben de mogelijkheid om in een vroeg stadium werkervaring op te doen (bv. door middel van kortlopende stages en periodes van werkervaring) om te ontdekken wat de baan precies inhoudt JA/NEE

samenwerking en samenwerking op het gebied van beroepsonderwijs	<ul style="list-style-type: none"> • Er is op uw instelling voor beroepsonderwijs een casemanagementaanpak voor leerlingen in het beroepsonderwijs die het risico lopen de school niet af te maken JA/NEE
3. SCHOOLBREDE BENADERING VAN INCLUSIEVE SYSTEMEN	
3.1. Bevorderen van een relationeel klimaat op school en in de klas	<ul style="list-style-type: none"> • Op uw school bestaat een schoolbrede benadering voor de ontwikkeling van een positief relationeel klimaat op school en in de klas JA/NEE • Door middel van heldere terugkoppelingsprocedures vanuit de leerlingen/studenten wordt op uw school onderzoek gedaan naar de gastvrijheid van de omgeving zoals die door de leerling/student wordt beleefd JA/NEE <p>Gedifferentieerde relationele benadering</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uw school neemt maatregelen om ervoor te zorgen dat uw leerlingen/studenten na een periode van ongeoorloofde afwezigheid in een positieve atmosfeer worden verwelkomd JA/NEE • De culturele identiteit van leerlingen/studenten uit minderheden wordt op uw school actief meegenomen in het klassikale onderwijs (bv. iets van thuis meenemen in de klas, erkenning van de nationale feestdagen van leerlingen/studenten van buitenlandse afkomst) JA/NEE
3.2. Ontwikkelen van structuren, zoals schoolcoördinatiecommissies voor inclusieve systemen, als onderdeel van een schoolbrede benadering	<ul style="list-style-type: none"> • Op uw school is een schoolbrede coördinatiecommissie ingesteld die zich richt op de ontwikkeling van inclusieve systemen JA/NEE • Leerlingen/studenten en ouders zijn rechtstreeks vertegenwoordigd in een schoolbrede coördinatiecommissie voor inclusieve systemen op uw school JA/NEE <p>Erkenningsprocessen</p> <ul style="list-style-type: none"> • De culturele identiteit van de grote minderheidsgroepen is duidelijk zichtbaar in de fysieke omgeving van uw school JA/NEE • Op de school vinden openbare ceremonies plaats voor de erkenning en viering van prestaties JA/NEE
3.3. Bevorderen van de inspraak en actieve participatie van leerlingen/studenten, met inbegrip van een gedifferentieerde benadering om ervoor te zorgen dat dit ook geldt voor gemarginaliseerde studenten	<ul style="list-style-type: none"> • Op uw school wordt de inspraak van leerlingen/studenten aangemoedigd en krijgt deze prioriteit bij procedures en regelingen om de school te ontwikkelen JA/NEE • Op uw school worden regelmatig anonieme enquêtes onder jongeren gehouden over hun behoeften en ervaringen op school JA/NEE <p>Deelname van leerlingen/studenten, met inbegrip van gemarginaliseerde leerlingen/studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Op uw school zijn er in de vorm van focusgroepen procedures voor de dialoog met leerlingen/studenten, met speciale aandacht voor leerlingen/studenten die het risico lopen om te verzuimen en de school niet af te maken JA/NEE • De ervaringen en vooruitzichten van de leerlingen/studenten worden op uw school systematisch in kaart gebracht aan de hand van kwalitatieve enquêtes en regelmatige een-op-eengesprekken tussen leerlingen/studenten en iemand van het professionele personeel JA/NEE
3.4. Prioriteit geven aan sociaal en emotioneel onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> • Heldere strategische inzet van uw school om een aanzienlijke hoeveelheid tijd vrij te maken voor sociaal en emotioneel onderwijs JA/NEE
3.5. Bevorderen van het kunst- en cultuuronderwijs voor inclusieve systemen – Voordelen voor gemarginaliseerde leerlingen/studenten	<ul style="list-style-type: none"> • Op uw school is een specifiek fonds beschikbaar voor kunstzinnige hulpmiddelen (bv. muziekinstrumenten, materialen voor beeldende kunsten, theaterbezoek, dichtbundels) voor leerlingen/studenten die in armoede leven en sociale uitsluiting ervaren JA/NEE • Op uw school is een specifiek fonds beschikbaar voor kunstzinnige hulpmiddelen (bv. muziekinstrumenten, materialen voor beeldende kunsten, theaterbezoek, dichtbundels) voor leerlingen/studenten met speciale onderwijsbehoeften en beperkingen JA/NEE <p>Betrokkenheid van ouders bij kunst en cultuur op school</p> <ul style="list-style-type: none"> • Op uw school is een geïntegreerde strategie op het gebied van kunst en cultuur en de betrokkenheid van ouders aanwezig JA/NEE

3.6. Ondersteunen van buitenschoolse activiteiten	<p>Sport, kunst en cultuur</p> <ul style="list-style-type: none"> Uw school biedt alle leerlingen/studenten, met inbegrip van degenen die in een achterstandssituatie verkeren, de mogelijkheid om aan schoolgerelateerde buitenschoolse sportactiviteiten deel te nemen JA/NEE Uw school biedt alle leerlingen/studenten, ook degenen die in een achterstandssituatie verkeren, de mogelijkheid om deel te nemen aan schoolgerelateerde buitenschoolse kunst- en culturele activiteiten JA/NEE <p>Groepsactiviteiten</p> <ul style="list-style-type: none"> Uw school biedt alle leerlingen/studenten, ook degenen die in een achterstandssituatie verkeren, de mogelijkheid om deel te nemen aan schoolgerelateerde activiteiten met betrekking tot de natuur (bv. gemeenschappelijke tuinen) deel te nemen JA/NEE Uw school biedt alle leerlingen/studenten, ook degenen die in een achterstandssituatie verkeren, de mogelijkheid om deel te nemen aan schoolgerelateerde activiteiten met betrekking tot actief burgerschap (lokaal milieu, vrijwilligersactiviteiten, gemeenschapswerk, schoolraden) JA/NEE
3.7. Ontwikkelen van alternatief onderwijs – Persoonlijke benadering	<ul style="list-style-type: none"> Kleine, gepersonaliseerde leergroepen in uw alternatieve onderwijsinstelling JA/NEE Gemeenschappelijke gebieden in uw alternatieve onderwijsomgeving waar leraren en leerlingen/studenten faciliteiten en ruimte delen (bv. gemeenschappelijke kantines) om relaties op te bouwen op basis van wederzijds respect en vertrouwen JA/NEE
4. LEIDERSCHAPSKWALITEITEN VAN LERAREN EN SCHOLEN VOOR INCLUSIEVE SYSTEMEN OP EN ROND SCHOLEN	
4.1. Verbeteren van de initiële lerarenopleiding en permanente beroepsontwikkeling voor leraren met betrekking tot inclusief onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> Professionele ontwikkeling in de klas en op school van vaardigheden voor het oplossen van conflicten, het opbouwen van relaties en het voorkomen van pesten, waaronder het voorkomen van pesten met een discriminerend karakter JA/NEE Professionele ontwikkeling in de klas en op school om noodsignalen van leerlingen/studenten op te merken en tijdig ondersteuning te bieden aan potentiële vroegtijdig schoolverlaters JA/NEE
4.2. Oprichten van vakgroepen om de kwaliteit te waarborgen	<ul style="list-style-type: none"> Er is sprake van professionele onderwijsgemeenschappen die gebaseerd zijn op de samenwerking van leerkrachten en de betrokkenheid van ouders, leerlingen/studenten en organisaties JA/NEE Introductieprogramma's voor leraren op scholen die nieuwe leraren de gestructureerde ondersteuning bieden die zij nodig hebben op persoonlijk, sociaal en beroepsniveau JA/NEE
4.3. Ontwikkelen van de verwachtingen van leraren ten aanzien van leerlingen/studenten	<ul style="list-style-type: none"> Op uw school bestaan procedures voor de ontwikkeling van de inspraak van kinderen in de klas en op school om ervoor te zorgen dat al uw leraren hun leerlingen/studenten waarderen en respecteren en hoge verwachtingen van hen hebben, ongeacht hun achtergrond JA/NEE Consistente toepassing in de klassen van uw school van actief leren (dat wil zeggen, constructivistische benaderingen) en op activiteiten gebaseerd leren JA/NEE <p>Formatieve evaluatie van problematische, op hooggespannen verwachtingen gebaseerde terugkoppeling</p> <ul style="list-style-type: none"> Op uw school worden maatregelen betreffende formatieve evaluatie op consequente wijze toegepast JA/NEE
4.4. Ontwikkelen van de competenties van leraren op het gebied van culturele en taalkundige diversiteit voor het werken met etnische minderheden en migranten	<ul style="list-style-type: none"> Uw school biedt ondersteuning aan leraren bij het ontwikkelen van hun competenties op het gebied van culturele verscheidenheid voor het werken met minderheden en migranten, om zo stereotype vooroordelen, etikettering, en andere vormen van discriminatie te voorkomen en om ambitie bij gemarginaliseerde groepen aan te moedigen JA/NEE Uw school biedt ondersteuning aan leraren bij het ontwikkelen van hun competenties op het gebied van taaldiversiteit voor het werken met minderheden en migranten JA/NEE

4.5. Ontwikkelen van de competenties van leraren op het gebied van loopbaanbegeleiding voor het werken met gemarginaliseerde groepen	<ul style="list-style-type: none"> Uw school biedt ondersteuning aan leraren bij het ontwikkelen van hun competenties op het gebied van loopbaanbegeleiding met bijzondere aandacht voor het werken met gemarginaliseerde groepen, om zo stereotype vooroordelen, etikettering, en andere vormen van discriminatie te voorkomen en om ambitie bij gemarginaliseerde groepen aan te moedigen JA/NEE
4.6. Bevorderen van permanente beroepsontwikkeling op het gebied van schoolbestuur en leiderschap	<ul style="list-style-type: none"> Het hoofd van de school beschikt over de middelen die nodig zijn voor het ontwikkelen van vaardigheden op het gebied van strategieën voor diversiteitsmanagement, het opbouwen van relaties, conflictoplossing, een aanpak voor het voorkomen van pesten, inspraak van leerlingen/studenten en ouders, en de verdeling van leidinggevende taken JA/NEE
5. EEN MULTIDISCIPLINAIRE FOCUS OP GEZONDHEID EN WELZIJN IN HET ONDERWIJS	
5.1. Totstandbrenging van intersectorale samenwerking op het gebied van gezondheid en welzijn in het onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> Op uw school bestaat een casemanagementsysteem waarbij verschillende professionals betrokken zijn voor leerlingen/studenten die het grootste risico lopen, dat wil zeggen die voortdurend aandacht nodig hebben, met voor elk kind een duidelijke eerstverantwoordelijke om diffusie van verantwoordelijkheid te voorkomen JA/NEE Er bestaat een duidelijk kader van gedeelde doelen op lokaal niveau voor de intersectorale samenwerking tussen plaatselijke diensten en scholen bij u in de buurt JA/NEE
5.2. Ontwikkelen van multidisciplinaire teams in en rond scholen	<ul style="list-style-type: none"> Interdisciplinaire teams werk binnen uw school of in samenwerking met verschillende plaatselijke scholen waaronder die van u JA/NEE Er zijn duidelijke protocollen aanwezig voor gegevensbescherming en het delen van gegevens (bv. procedures voor toestemming van ouders en leerlingen/studenten) ten behoeve van het multidisciplinaire team voor uw school en communicatie hierover naar de ouders en leerlingen/studenten JA/NEE <p>Duidelijke rollen en doelen</p> <ul style="list-style-type: none"> Het is duidelijk wie de leiding heeft over een multidisciplinair team of wie het voortouw neemt bij een gezamenlijke respons van verschillende instanties bij u in de buurt om diffusie van verantwoordelijkheid in het multidisciplinaire team dat bij uw school is betrokken te voorkomen JA/NEE Gedeeld kader voor de doelen en resultaten van multidisciplinaire teams ter plaatse voor multidisciplinaire teams die werkzaam zijn op en rond uw school JA/NEE
5.3. Verstrekken van emotionele bijstand in verband met het schoolsysteem ter voorkoming van voortijdig schoolverlaten	<ul style="list-style-type: none"> Op uw school zijn professionele voorzieningen voor emotionele counseling algemeen beschikbaar voor de leerlingen/studenten JA/NEE Er zijn intensievere, specifieke professionele voorzieningen voor emotionele counseling beschikbaar voor leerlingen/studenten die daar op uw school behoefte aan hebben, of in gestructureerde verbanden tussen uw school en plaatselijke gezondheids- of maatschappelijke diensten JA/NEE <p>Continuïteit van emotionele bijstand</p> <ul style="list-style-type: none"> Aanwezigheid op de middellange tot lange termijn van dezelfde emotionele raadsman (dat wil zeggen, geen groot personeelsverloop) om vertrouwen te kweken bij u op school JA/NEE
5.4 Voorkomen van pesten, waaronder pesten met een discriminerend karakter op school	<ul style="list-style-type: none"> Op uw school is een schoolbreed antipestbeleid van kracht JA/NEE Participatie van alle belanghebbenden (onder wie leerlingen/studenten en ouders) in de schoolbrede benadering ter voorkoming van pesten bij u op school JA/NEE <p>Het voorkomen van pesten met een discriminerend karakter</p> <ul style="list-style-type: none"> Op uw school wordt rekening gehouden met de inbreng van leerlingen/studenten met een verschillende ethische of culturele achtergrond in de preventie van pesten en in materialen, activiteiten en doelstellingen die vooroordelen moeten wegnemen JA/NEE

	<ul style="list-style-type: none"> De culturele identiteit van de grote minderheidsgroepen zijn duidelijk zichtbaar in de fysieke omgeving op uw school JA/NEE
5.5. Ondersteunen van leerlingen/studenten die problemen met drugsmisbruik hebben	<ul style="list-style-type: none"> Op en rond uw school zijn multidisciplinaire teams beschikbaar die zich voornamelijk bezighouden met het ondersteunen van leerlingen/studenten met complexe behoeften (zoals drugsmisbruik, trauma's, geestelijke gezondheidsproblemen, problemen thuis, hoog schoolverzuim) JA/NEE
5.6. Bevorderen van voldoende nachtrust voor leerlingen/studenten	<ul style="list-style-type: none"> Op uw school wordt in het leerplan voor leerlingen van de basisschool en hun ouders aandacht gegeven aan het belang van voldoende nachtrust voor de gezondheid en de schoolprestaties JA/NEE Uw school heeft bewustmakingsprogramma 's (met de school en/of de gemeente) voor ouders en leerlingen/studenten over de behoefte aan slaap JA/NEE
6. KWETSBARE PERSONEN EN GROEPEN	
6.1. Ondersteunen van migranten en Roma	<ul style="list-style-type: none"> Roma-kinderen en migrantenkinderen worden op uw school in dezelfde leeftijdsgroep geplaatst als hun leeftijdsgenoten JA/NEE Er is een centraal loket aanwezig dat migrantenfamilies wegwijs kan maken in de diensten die voor hen beschikbaar zijn bij u in de buurt/gemeente JA/NEE <p>Maatschappelijke en taalondersteuning</p> <ul style="list-style-type: none"> Op uw school zijn sociaal-culturele bemiddelaars voor/uit minderheidsgroepen (bv. Roma en migranten) beschikbaar JA/NEE Op uw school wordt taalondersteuning aangeboden aan leerlingen/studenten van wie de moedertaal niet de onderwijstaal van de school is JA/NEE
6.2. Overwinnen van armoedegerelateerde belemmeringen voor het onderwijs	<p>Honger bij kinderen</p> <ul style="list-style-type: none"> Uw school verstrekt een gratis schoolontbijt aan degenen die daar behoefte aan hebben (al dan niet speciaal voor hen bedoeld of meer algemeen beschikbaar) JA/NEE Uw school verstrekt een gratis schoollunch aan degenen die daar behoefte aan hebben (al dan niet speciaal voor hen bedoeld of meer algemeen beschikbaar) JA/NEE <p>Financiële kosten van onderwijs</p> <ul style="list-style-type: none"> Op uw school bestaat financiële hulp voor leerboeken en andere leermiddelen voor leerlingen/studenten die in armoede leven JA/NEE Er bestaat gratis vervoer naar uw school voor degenen die daar behoefte aan hebben en ver van uw school wonen JA/NEE <p>Kwetsbare groepen die in armoede leven</p> <ul style="list-style-type: none"> Op uw school is waar nodig hulp beschikbaar voor tienerouders bij het schoolgaan JA/NEE Er is een strategie op lokaal niveau om te voorzien in de behoeften van dakloze kinderen of kinderen die in een tijdelijk onderkomen verblijven om hen te helpen bij het schoolgaan en bij hun betrokkenheid bij de school JA/NEE
6.3. Ondersteunen van leerlingen/studenten met speciale onderwijsbehoeften	<ul style="list-style-type: none"> Op uw school bestaan gestructureerde plannen met betrekking tot de doorstroming van het basisonderwijs naar het secundaire onderwijs voor leerlingen/studenten met speciale onderwijsbehoeften en beperkingen en voor hun ouders JA/NEE Op uw school bestaan gestructureerde plannen met betrekking tot de doorstroming van het kleuteronderwijs/de voor- en vroegschoolse opvang en educatie naar het primaire onderwijs voor leerlingen/studenten met speciale onderwijsbehoeften en beperkingen en voor hun ouders JA/NEE <p>Ouderlijke aandacht</p> <ul style="list-style-type: none"> Er vindt een gestructureerde, doorlopende dialoog plaats tussen ouders en uw school om te voorzien in de behoeften van kinderen met speciale onderwijsbehoeften en beperkingen JA/NEE

7. DE BETROKKENHEID VAN DE OUDERS EN GEZINSONDERSTEUNING

7.1. Integreren van een holistische multidisciplinaire benadering van de betrokkenheid van ouders bij de ondersteuning van gezinnen bij het voorkomen van voortijdig schoolverlaten

- Er vindt een outreachbenadering van individuele gezinnen bij hen thuis plaats voor kindgerichte hulp aan leerlingen/studenten op uw school die veel extra ondersteuning nodig hebben (geestelijke gezondheidsproblemen, verslavingsproblemen in het gezin, hoog schoolverzuim) JA/NEE
- Medewerkers die van specifiek belang zijn voor de betrokkenheid van ouders maken deel uit van een breder multidisciplinair team dat betrokken is bij uw school JA/NEE

7.2. Ontwikkelen van ontmoetingsruimten voor ouders en beleidsinbreng op scholen

- Op uw school treden de ouders in een formele setting op als opvoeders (bv. ouders uit een minderheid die taalondersteuning aanbieden, ouders met specifieke vakkennis, deelname aan sport, kunst en cultuur, enz.) JA/NEE
- In uw schoolgebouw bestaat een specifieke ruimte waar ouders elkaar kunnen ontmoeten (bv. een ouderkamer) JA/NEE

Beleid

- Ouders worden aangemoedigd om een rol te spelen in de besluitvorming op uw school JA/NEE
- De betrokkenheid van de ouders is verankerd in de schoolbrede planning op uw school JA/NEE

7.3. Oprichten van gemeenschapscentra voor een leven lang leren

- De school fungeert als een gemeenschapscentrum voor een leven lang leren voor ouders (na schooltijd, in het weekend, in de zomer) JA/NEE
- Op uw school of in uw omgeving zijn onderwijsmogelijkheden voorhanden voor ouders met een laag opleidingsniveau JA/NEE

7.4. Ontwikkelen van interventies met betrekking tot de geletterdheid van gezinnen

- Op uw school zijn interventies met betrekking tot de geletterdheid van gezinnen beschikbaar die gericht zijn op gemarginaliseerde ouders JA/NEE
- Op uw school is ondersteuning bij de taal die door de meerderheid wordt gesproken beschikbaar voor ouders met een migrantenachtergrond of uit een minderheid JA/NEE